

Projekce a projektivní techniky

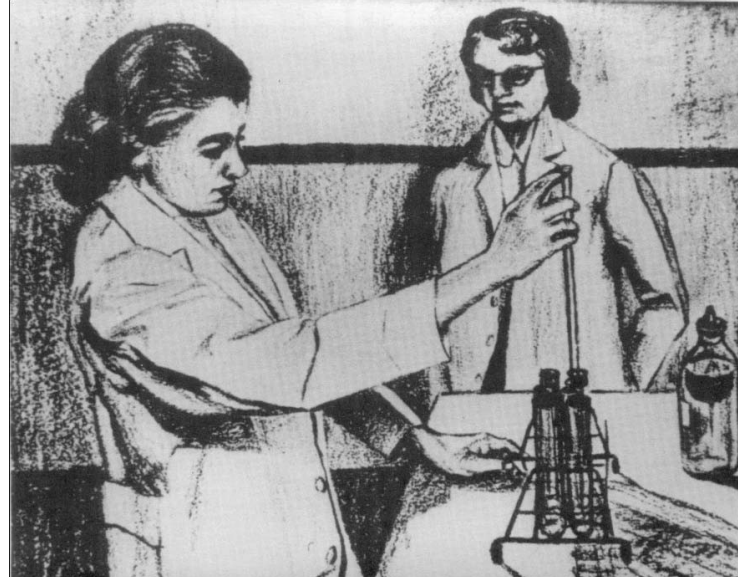
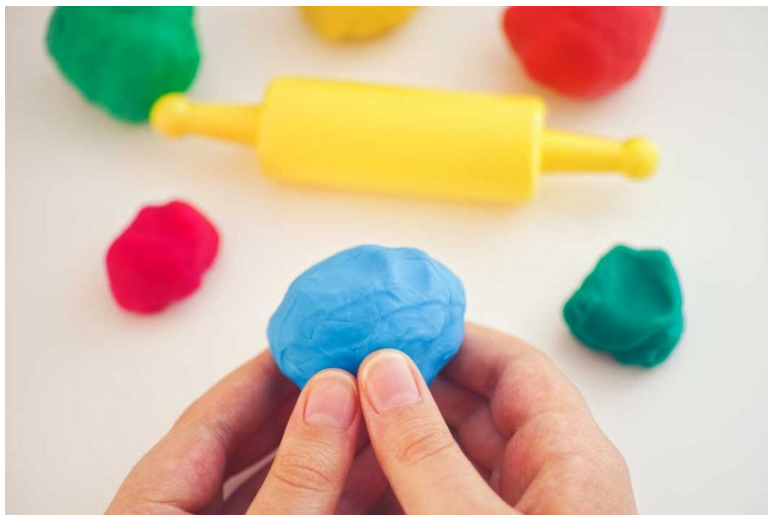
Mgr. David Macek, Ph.D.

Projekce



- ▶ V psychoanalýze jde o obranný mechanismus, v němž osoba **promítá své vlastnosti do osoby jiné** za účelem ochrany před negativním sebeobrazem
- ▶ V širším slova smyslu jde o proces, v němž **osoba promítá obsahy svých duševních procesů navenek mimo sebe**, připisuje je jiným nebo je spatřuje v jiných lidech, zvířatech, rostlinách, předmětech či dějích.
- ▶ V terapii dochází prostřednictvím projekce k metaforickému zpodobnění osobnosti a života dítěte

Projektivní techniky

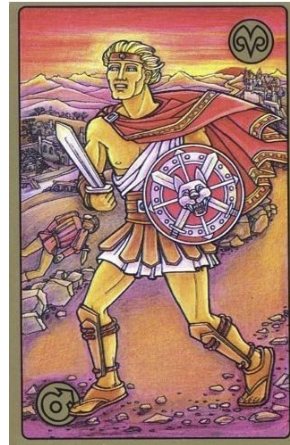


Projekce terapeuta vs. projekce dítěte



Přímá práce s projekcí

„Vyber si figurku/kartu/obrázek, který je jako ty/nejvíc tě vystihuje“



- ▶ Přes přímou projekci můžeme otevírat různá osobní témata dítěte
- ▶ Pojmenováváme figurku/obrázek, ne dítě, což nám umožňuje udržovat jistý odstup - a dítě přes projekci může bezpečněji popisovat charakteristiky. Ne dítě, ale figurka, je nositelem vlastností (pozitivních i negativních)
- ▶ Příklad práce rodiny se zvířátkem, viz. Geraldová a Gerald str. 172



Nepřímá práce s projekcí

Volná hra



- ▶ Projektivní obsahy s dítětem nehledáme/nepojmenováváme
- ▶ Předpokládáme, že k projekci při hře dochází

Dodatečné propojování přímé a nepřímé projekce

- ▶ „A myslíš, že byste tohle mohli mít společné?“
- ▶ Propojování (ať už hned nebo dodatečně) zážitku z techniky s osobností dítěte může dát dítěti porozumění sobě, vlastnímu příběhu a vlastnímu významu ve světě.
- ▶ ...a my tomuto významu pomáháme dodat důležitost tím, že nás jeho příběh zajímá
- ▶ K propojení ale může docházet i na podvědomé úrovni. Někdy jsou ochrany příliš silné (a příliš potřebné) na to, aby si dítě mohlo projekci bezpečně vztáhnout na své já.



Růžový keř

Pravidla

Pozorovatelé:

- ▶ Nevynášíme informace
- ▶ Respektujeme se
- ▶ Pozorujeme potichu, nenarušujeme průběh

Práce ve skupinách:

- ▶ Nevynášíme informace
- ▶ Právo na odmítnutí odpovídat/neúčast
- ▶ Vzájemný respekt
- ▶ Pozorovatel se stará o bezpečí

Na co se ptát a jak se ptát

- ▶ Nejprve necháme klienta o svém keři mluvit, jakoby jím byl. Klient začne „Jsem růžový keř...“
- ▶ Popíšeme pak i, co sami vidíme a zparafrázujeme popis klienta
- ▶ Zajímáme se otevřeně o každý aspekt obrázku, který upoutá naši pozornost
- ▶ Mluvíme primárně o obrázku a „k obrázku“
- ▶ Pokud chceme o nějaké části obrázku zjistit víc, můžeme se doptat prostřednictvím otázek směrem k dané části (vyzvěme klienta, aby se teď stal onou částí obrázku a odpovídal za ni)
- ▶ Možná i podpora dialogu mezi částmi obrázku (opět klient mluví za obě části)
- ▶ Myšlenky a interpretace nabízíme opět směrem k obrázku
- ▶ Možné ověření: „Cítíš se někdy, jako ta část obrázku? Připomíná ti to něco z toho, co znáš?“
- ▶ „Je něco z toho, co jsi o sobě řekl jako růžový keř, vlastní i tobě?“

- ▶ Kromě obrázku pozorujeme také klienta, vnímáme jeho komfort/nepohodu a reagujeme na ně

- ▶ Úkol pro pozorovatele:
Sledovat práci terapeuta, jeho nabídky, interpretace, jak si všímá klienta